

Last; men det er dog ikke større, end at man efter den almindelige Interesse, som Sagen har, ogsaa sikkert vil finde det forsvareligt.

Jeg har her tilladt mig i korte Træk at angive Indholdet af Lovforslaget. Hvorvidt denne Lov vil faa nogen større Anvendelse, er det ikke muligt at sige; men det forekommer mig, at baade for Tiendeyderne og for Tiendejerne er Tienden i høj Grad et Hædsforhold. Tiendeyderne kunne jo regne, som de ville, saa er det dog sikkert, navnlig da Tienden jo i Reglen betales efter Kapitelstatst, at Byrden vil kunne vokse meget stærkt i Værdi. Det samme gælder jo ogsaa Tiendejerne. Her er der altsaa en Grund til, at Tiendeydere og Tiendejere ville kunne finde hinanden ved Bestemmelsen af Afsløningssummen. Den Værdi, som Byrden og Kættighederne have, skal, naar Parterne mødes, og naar Tiendeydere og Tiendejere kunne blive enige derom, bestemt fastsættes, og saa er der ikke Spørgsmaal om andet, end at det for Tiendeyderne vil være en virkelig Fordel at kunne faa Tienden afløst paa den Maade, som i dette Forslag anvises. Tiendeyderne ville komme til at betale 4 pCt. af Afsløningssummen, ganske vist i 60 Aar. Altsaa den, som nu ejer en tiendepligtig Ejendom, vil ikke opnaa nogen virkelig Fordel, men han vil kunne undgaa den Hæds, jeg før omtalte; længere vil han heller ikke kunne komme. Men paa den anden Side er det jo sikkert nok, at vor Landboestand har ikke ringe Dje for Benyttelsen af Sparekasser og for Opsparingens store Nytte, og for mig staar det saaledes, at her er der netop Tale om det samme som at anbringe Pengene i en Sparekasse, ganske vist paa den Maade, at de ikke kunne tages ud igen, men saa paa den anden Side med den Virkning, at naar de 60 Aar ere gaaede, vil den indskudte Kapital komme igen med Rente og Rentens Rente; saa vil nemlig Ejendommen være tiendefri. Selv om den, som er begyndt derpaa, ikke vil kunne se noget Udbytte deraf, ville altsaa hans Børn og Børnebørn dog kunne se det. Jeg tror, det vil gaa op for Befolkningen, at denne Lov vil kunne anvendes med ikke ringe Nytte, og jeg har for mit Vedkommende ogsaa Haab om, at den vil bringe Gavn.

Jeg skal sluttelig tilføje, at Forslaget, som jeg nævnte tidligere, er indkommet ved privat Initiativ i Folketinget, men at Behandlingen i Udvalget er færdig ved et ikke ringe Samarbejde mellem Udvalget og vedkommende Ministre: Finansministeren, Kirkeministeren og Indenrigsministeren, og jeg tror derfor, at jeg tør anbefale det høje Ting med Velvilje at modtage Forslaget i den Skikkelse, hvori det nu foreligger.

Breinholt: Jeg kan med stor Beredvillighed følge den højtærede Ministers Anbefaling, idet jeg lige siden Lovforslagets Fremkomst har hilst det med Glæde. Jeg har nemlig næret den Tro, at herigennem vil et Spørgsmaal, som sikkert bunder dybere i vor Bondestand, end man i andre Samfundsklasser er tilbøjelig til at antage, kunne finde sin Løsning paa en forholdsvis billig Maade og ad den bedste Vej, nemlig ad den gode naturlige Frivillighedens Vej. Ganske vist har jeg i Lovforslaget fundet Punkter, over for hvilke man maatte synes det mig, staa noget tvivlende; men jeg har ikke kunnet skønne rettere, end at det vilde være meget uanstændigt at finde bedre og hensigtsmæssigere Bestemmelser at sætte i Stedet, og naar man ikke kan det, maa man over for saadanne Punkter, forekommer det mig, søle sig ret beroliget. Derimod har jeg i de indledende Bemærkninger, som den højtærede Indenrigsminister gjorde, fundet een, der ganske vist ikke kunde andet end vække en ikke ringe Betænkelse; hvis jeg har forstået den ret, og dersom den højtærede Minister fastholder den af ham givne Fortolkning af en bestemt Paragraf, nemlig § 5, vil det ganske vist i en ikke ringe Grad forandre den overordentlig velvillige Stemning, jeg har haft lige over for dette Lovforslag. Den højtærede Minister har nemlig en Fortolkning af Lovforslagets § 5, som ganske strider mod den, som jeg efter min almindelige Bøgmænds Opfattelse har faaet ved at gennemlæse den. Det er en meget kort Paragraf; den gaar ud paa, at „naar en Tiende er afløst, bortfalde de hidtil paa denne Tiende og det tilsvarende tiendeydende Hædsforhold hvilende Skatter og Afgifter til det offentlige.“ Det næste Stykke lyder saaledes: „Hvor en Tiende allerede maatte være indløst af